

Huvudman

Sundsvalls kommun.
kontakt@sundsvall.se

Ärendet

Tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola i årskurs 9 vid grundskolan Höglundaskolan i Sundsvalls kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sundsvalls kommun att senast den **1 december 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende betygskatalog och slutbetyg. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Sundsvalls kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Sundsvalls kommun ska vidta följande åtgärder

Betygskatalog och slutbetyg

1. Se till att alla beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 10 § skolförordningen och Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123))
2. Se till att beslut om betyg för elever inom huvudmannens organisation dokumenteras i betygskatalogen för den skolenhet där lovskolan bedrivs.

Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål.. (6 kap. 10 § skolförordningen och prop. 2016/17:156)

3. Se till att slutbetyg efter genomförd provning i lovskolan utfärdas av rektorn för lovskolan för de elever inom huvudmannens organisation som deltagit i lovskolan. Huvudmannen ska skriftligt redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för detta ändamål. (6 kap. 14 § skolförordningen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser provning och betygssättning.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2025:4799) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har genomfört en tillsyn av Höglundaskolan i Sundsvalls kommun inom ramen för en tematisk tillsyn om betygssättning genom provning efter lovskola.

Syftet med tillsynen är att Skolinspektionen ska granska huruvida regleringen kring provning efter lovskolan i årskurs 9 efterlevs. I tillsynen ingår att granska genomförandet av provning och betygssättning.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 17 juni 2025 och intervjuer med lärare och rektor har genomförts den 15 augusti 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger och lärarförteckning. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Betygskatalog och slutbetyg

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i ärendet granskat betygskatalogen för de elever som fått ett godkänt betyg efter provning vid Höglundaskolans lovskola. Betygskatalogen förs på papper. Av betygskatalogerna framgår elevens namn, årskurs, ämne samt både det nya betyget efter provning och det gamla betyget. I betygskatalogen anges "Sommarskolan" som namn och "null" som skolenhetskod.

Vidare framgår av betygskatalogen och förteckning över undervisande personal att det, förutom i två fall, är undervisande läraren som försett uppgiften om betyg med en egenhändig signatur och datering. I två fall har rektorn signerat betyg i betygskatalogen. Rektorn uppger i intervju att detta skett på grund av tekniska hinder och att lärarna inte varit tillgängliga vid signeringstillfället. Rektorn uppger att betygen har beslutats av undervisande lärare.

Av intervju med rektorn för lovskolan framgår att det är rektorerna på de kommunala skolorna där eleverna gick när eleverna avslutade årskurs 9 som utfärdat de nya slutbetygen efter provning. För elever från fristående skolor har slutbetyg utfärdats av respektive skolas rektor. Rektorn för lovskolan har inte utfärdat några slutbetyg.

Rättslig reglering

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog (6 kap. 10 § skolförordningen).

För en elev som har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när skolplikten upphör. En sådan elev som därefter har slutfört den högsta årskursen har rätt att få ett nytt slutbetyg. För en elev som inte har skolplikt ska slutbetyg utfärdas när eleven har slutfört den högsta årskursen (6 kap. 14 § skolförordningen).

Den som redan har slutbetyg har efter provning i ett eller flera ämnen har rätt att få ett nytt slutbetyg (6 kap. 21 § skolförordningen).

Den som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Förs betygskatalogen elektroniskt får uppgiften istället signeras med en sådan avancerad elektronisk signatur som avses i 2 § lagen (2000:832) om kvalificerade elektroniska signaturer (7 § Skolverkets föreskrifter (SKOLFS:2011:123) om betygskatalog).

En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya

betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan, sameskolan och specialskolan markeras med ett horisontellt streck. Dessutom ska betygs katalogen innehålla uppgift om att ett avgångsintyg har utfärdats, enligt 6 kap. 17 § skolförordningen (9 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog (SKOLFS 2011:123)).

Om en kommunal huvudman samlar lovskolans elever till någon eller några av huvudmannens skolenheter, är det rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs som också har rektorsansvaret (prop. 2016/17:156, s. 42.).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Sundsvalls kommuns verksamhet vid Höglundaskolan inte uppfyller författningarnas krav avseende betygs katalog och slutbetyg.

Av ingiven betygs katalog framgår inte vilken skolenhet som betygs katalogen hör till. I betygs katalogen anges endast "Sommarskolan" som namn och "null" som skolenhetskod, vilket är en brist. Elevens betyg efter provning ska föras in i betygs katalogen för den skolenhet där lovskolan bedrivs, förutom i de fall undervisning i lovskola har överlämnats på entreprenad. I dessa fall ska betyg efter provning föras in i den fristående huvudmannens betygs katalog.

Av utredningen framgår att rektorn har signerat betyg efter provning i betygs katalogen eftersom den betygsättande läraren inte har varit tillgänglig för signatur, vilket är en brist. Det är den eller de lärare som beslutar om betyg som ska förse uppgiften med en egenhändig signatur i betygs katalogen.

Vidare framgår av utredningen att slutbetyg efter provning för elever som avslutat årskurs 9 vid någon annan skolenhet inom huvudmannens organisation utfärdas av rektorn vid respektive skolenhet, vilket är en brist. Det är rektorn på den skolenhet där lovskolan bedrivs som i dessa fall ska utfärda slutbetyg efter provning.

Beträffande utfärdande av slutbetyg för de elever som mottagits på entreprenad från fristående huvudmän framkommer inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Sundsvalls kommuns verksamhet vid Höglundaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller betygs katalog och slutbetyg. Det finns därför skäl att förelägga Sundsvalls kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Prövning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lovskolan har organiserats centralt av huvudmannen och erbjudits till elever som avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt gymnasieprogram.

Undervisningen vid lovskolan har omfattat ett ämne per elev och avslutats med prövning. Det framgår av intervjuer med rektor och undervisande lärare samt dokumentation från verksamheten att elever som deltagit i lovskolan erbjuds prövning i det ämne undervisningen avser. Prövningarna har genomförts i anslutning till undervisningen och har omfattat flera moment, såsom muntliga, skriftliga och praktiska uppgifter. Prövningen har ägt rum under juni månad. Lärarna har utgått från nationella betygskriterier och genomfört en allsidig bedömning av elevernas kunskaper.

Av utredningen framgår vidare att eleverna har haft möjlighet att uppnå betyg på hela betygsskalan A–F. Av betygskatalogen framgår att även högre betyg än betyg E har använts. Bedömningen har genomförts med utgångspunkt i samtliga betygssteg, inklusive mellanliggande nivåer B och D.

Rättslig reglering

Den som vill ha betyg från grundskolan har rätt att genomgå prövning för betyg. Denna kan avse hela utbildningen i grundskolan eller ett eller flera ämnen som ingår i utbildningen. Detta gäller även den som tidigare har fått betyg i ett avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan. Den som har fått undervisning i lovskola enligt 23 b § andra stycket ska av huvudmannen erbjudas att i anslutning till lovskolan genomgå prövning för betyg i de ämnen undervisningen i lovskolan har avsett. Bestämmelserna om betygssättning i detta kapitel och i 3 kap. ska i tillämpliga delar gälla i fråga om prövningen (10 kap. 23 § skollagen 2010:800).

En huvudman ska också, om inte annat följer av fjärde stycket, erbjuda lovskola till elever som har avslutat årskurs 9 utan att ha uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Lovskolan ska anordnas i juni samma år som eleven avslutat årskurs 9 (10 kap. 23 b § skollagen andra stycket).

När betyg sätts efter det att ett ämne har avslutats ska läraren göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till de betygskriterier som gäller för ämnet och sätta det betyg som bäst motsvarar elevens kunskaper. Samtliga kriterier för betyget E ska dock vara uppfyllda för att eleven ska kunna få ett godkänt betyg (10 kap. 20 § första stycket skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare framgår att det är undervisande lärare som ansvarat för provningen i respektive ämne. Läraren som ansvarat för provning är också den som beslutat om betyg för eleven.

Av förteckning över undervisande personal framgår att en av lärarna som undervisat i ämnet matematik inte hade legitimation vid tidpunkten för betygssättning. Betygen har istället beslutats av en legitimerad lärare som varit involverad i undervisningen. Vidare framgår av intervjuer att lärarna har arbetat i team och att sambedömning har förekommit, särskilt i ämnen där flera legitimerade lärare varit involverade. I de fall där endast en legitimerad lärare deltagit i undervisningen har denne också fattat beslut om betyg.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § första och andra styckena skollagen).

Om fler än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas och bara någon eller några av dessa är legitimerade, ska betyget beslutas av den eller de legitimerade lärarna (6 kap. 3 § skolförordningen).

Om ett betyg är beroende av två eller flera legitimerade lärares bedömning och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av den eller de av dessa lärare som har behörighet att undervisa i det ämne som betyget avser. Om ett betyg är beroende av en bedömning av två eller flera legitimerade lärare som är behöriga att undervisa i det ämne som betyget avser och dessa lärare inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn. Om ett betyg är beroende av en bedömning av två eller flera legitimerade lärare som inte är behöriga att undervisa i det ämne som betyget avser och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn (6 kap. 4 § skolförordningen).

Om fler än en lärare bedriver sådan undervisning som avses i 5 § vid den tidpunkt då betyg ska sättas och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn (6 kap. 6 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att huvudmannen uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Lisa Naudot Bergh.

Utredaren Robert Kihlberg har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Anders Holmgren medverkat.